

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előzetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	1	Egy óra	70

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

A Liga.

IV. Közlemény.

És most talán térnénk át a vészkiáltásban kidomborodni látszó másik témára, melynek foglalatja ez: vetélkedjünk a könyörületesség gyakorlásának munkájában és lássuk meg, milyen a képe e látóponthól tekintve — egyházunknak!

A könyörülő felebaráti szeretet gyakorlásában keljünk versenyre egymással mindnyájan. Igaz. Elfogadom. Csak egy megjegyzést fűzök hozzá: ezt pedig ne szóval hirdessük, hanem tettekben mutassuk meg.

Ezt a szerény megjegyzést pedig azért fűzöm hozzá, mert nekem úgy tetszik: errare humanum est, — mint ha onnan a támadók táborából ennek a könyörületnek csak a zsolozsmáit hallanám, azt meg, teljes pozitívitással tudom, hogy a támadott egyház nem hirdeti bár sippal, trombitával, a könyörület munkáját tettekkel gyakorolja, olyan formán gondolkozván „ne tudja a te balkezed mit művel a jobb.” Hát amint veszem észre a szövetséges urak, kik az egyház eljárásával nincsenek melegegedve, a könyörület gyakorlásának ilyen felfogását téves felfogásnak tartják. De már mi csak ilyenek vagyunk.

A debreczeni református egyház presbytériuma ma segélyezésre rendeltetett alapokban, az 1900. évi számadás záró adatai szerint 1.338.423 korona 05 fillér (Egy millió háromszázharmincznyolczezer négyszáz huszonhárom korona 05 fillért) kezel. Ennek a jövedelméből rendeltetés szerűleg kiadott 56967 korona 01 fillért (Ötvenhatezer kilencszáz hatvanhét korona 01 fillért.) Tehát kiadta s kiadja körülbelül a kétszeresét annak, amit hiveire egyházi adóban kivet. Nem a mit beszéd, hanem amit kivet. Ezen kívül a jövedelemből növeli a segélyalapok tartalékát és az árvaház építési alapot.

Gyakorolja a könyörület munkáját szegényházában — az ispotályban; gyakorolja azokban a segélyadományokban, amelyeket más szegény egyházak részére nyújt.

Jótekonyságot gyakorol, a tudomány, a kultura terjesztésének s a

humantarius czélok előmozdításának érdekében.

Olyan esztendő nincs, amelyben eféle nemes czélokra százakra, néha ezrekre menő összeget ne szavazna meg (egyházker. értekezlet, tanárgyűlések stb. stb.)

Vagy emlitem a debreczeni egyház áldozatkésztségét szemben a kollégiummal? Minek említeném? Ezt ma divatos dolog letagadni. Az őszinte előismerésnek elnémult az a szava, mely száz év előtt az iskolai törvények I-ső pontjában ekképen nyilvánult meg: „Ezen collegium kezdetben a debreczeni egyház által alapított, s eddigelé nagyrészen annak jótekonysága által tartatik fel is.”

De Eröss Lajos a febr. 16-iki értekezleten, az értekezletről e lapokban közölt s czáfolatra nem talált értesítés szerint, azt mondotta, hogy a segélyadás nem a presbytérium érdeme, mert amit ad, azt az ö s ö k által tett alapítványokból adja. Eltekintve attól, hogy ezek közt az „ösök“ közt vannak ma is élő urak, akik egyelőre nem hajlandók a különben megtisztelő „ös“ czime még felvenni és vannak olyanok, akik ha már nem élnek is, de ennek az „érdemtelen“ presbytériumnak ideje alatt tértek meg öseikhez. mégis jó lenne talán ilyen általánosságban odadobott vadállítás világgá bocsátása előtt meggyőződni a dolgok állásáról, megösmerni azt amiről beszélni akarunk, mer a nem igazmondások skákájában, a tudva nem igazmondás után, mindjárt az a fajtája következik a nem igazmondásnak, amelyet az oda, akinek alkalma lett volna a valót megösmerni, de megösmerni nem akarta.

A presbyterium elég gyakran tart gyűlést. Gyakrabban, mint egyszer egy hónapban. És e sok gyűlés közül bizony nagyon soknak tárgysorozatán ott fogjuk találni a jelentést a jótekonyság adományról. Igenis adakoznak hiveink, persze azok akik a könyörület munkáját nem szóval, hanem a mi metodusunk szerint tettekkel gyakorolják, adakoznak a mai nehéz életviszonyok mellett is, úgy a mint ezt ezen nehéz viszonyok megengedik. Klenódiomokat s pénzbeli hagyományokat hoznak az egyház oltárára.

A legutóbbi presbyteri gyűlés most vasárnap febr. hó 23-án volt. A tárgy-

sorozat mindössze 24 pontból áll ott, és ebből 4, négy rendbelit jótékony adománynak a bejelentése. Most egy urasztali szép kehely, az ez előtti gyűlésünkön egy urasztali diszes terítő állott bemutatva a presbyteri elnökség asztalán. Ugyanekkor egy egyszerű polgárnő hitsorsosunk annak a megengedését kérte, hogy a kistemplomi szószéket, urasztalt, papszéket s az ezekhez tartozókat stilszerűleg renováltathassa. A jövő gyűlésre — úgy értesülök — be lesz jelenteve egy 12 ezer koronás adomány.

De hiszen ez az „érdemtelen“ presbytérium a Kossuth-utcában nem rég templomot épített, oda kegyes adományozás útján narangokat szerzett, a templomot orgonával stb. felszerelte.

Mindezekhez adakozásaikkal hozzájárultak a hivek, akik közül megint temérdeken vannak, akik a másként igen tiszteletre méltó „ös“ jelzöt ez idő szerint még sehogy sem akarják czimökre helyesen adresszálnak előmeri. Azt kell hinnem, hogy Eröss Lajos erősen elfoglalt figyelmét ez a csekély alkotásocska is — elkerülte és épen azért nem is érdeklődött az iránt, hogy vajon eme létesítménynél, mennyiben nyilatkozott meg ez „érdemtelen“ presbyterium kormányzata alatt a hivek áldozatkésztsége. Pedig könnyen kitalálhatta volna, hogy nekünk se templomot, se harangot, se orgonát nem Rotschild csináltat.

És ha ez etkerülte figyelmét, hogy ne kerülte volna el az a legfrissebb keletü adakozás, amelynek rendjén egyházunk azon hivei, akik nem szóval, de a mi rendszerünk szerint tettekkel gyakorolják a jótekonyság munkáját, — az ispotályi torony most készülő harangjai költségeihez is elhozták filléreiket.

Eröss Lajosék erről sem vettek tudomást? Az ő dolguk. De akkor mi czímen merik ennek a tisztas egyháznak azt vágni szemébe hogy itt nincs más adakozás, mint az ösök adománya, tehát, hogy az egyház most élő tagjaiból kihalt a kegyelet és könyörület érzése? Ki a kiből ki. De belőlünk nem. És épen azért a vakon odavetett vádat azom módon vissza utasítom.

Még egyet! A debreczeni egyház a segélyezési — másfél millió körül járó alapokon kívül — természetesen

megannyi más rendeltetésű vagyont is kezel pénztári értékekben. Hisz az adópénztáron kívül 83 (nyolczvan három) rendbeli pénztára van. Temérdek az érték, mit ingatlanokban, közhasználatra szolgáló és jövedelmet hajló épületekben, meg földbirtokokban tart gondjai alatt.

Hát igaz, nem érdem, egyszerű kötelesség, a hü, a becsületes a gondoskezelés. Távolról sem érdemként kívánom tehát feltüntetni, csak mint tényt akarom konstatálni, hogy ennek az „érdemtelen“ presbyteriumnak a kormányzata alatt, amely az Eröss Lajos kirohanása szerint a pártpolitika jegyében született és abból is él, — ennek a presbyteriumnak az idejében (a régiekről szólanom se kell) ez a nagy vagyon azzal a gondossággal kezeltetett s kezeltetik, hogy belüls jövedelméből soha semmi el nem vezett; hogy pénzeinek minden kölcsön kihelyezésre utalt fillére 6%-os, jelzálogos kölcsönként van kihelyezve, hogy földbirtoka között van és pedig nem kis, de nagyobb birtok, amely holdanként 26 frt. 60 kr. haszonbért jövedelmez.

Adóssága pedig nincs. Dehogyan is nincs! — riad tudom erre föl Ferenczy Gyula, hiszen az adópénztár adós!

Hát nincs igaza. A dolog így áll: Az egyház közszükségletei fedezésére — egyebek közt — két pénztár szolgál. Az adópénztár mely voltaképp gyűjtő pénztár, mely az általa beszedett összegekből egy krajezár fizetést sem tehet, hanem a begyűlt készletet koronként átszolgáltatja a nagy pénztárnak. De régi szokás (amit azonban egész bátran mellőzni is lehetne, a mint például ma már a kollegium is egyesítette közszükségleti pénztára kezelését a többi pénztáraival) hogy az adógyűjtő pénztárról külön költségvetés készül s ha az ezen külön költségvetésben ide csoportosított közszükségleti kiadások teljes fedezésére elegendő összeg — a dónak hátralekban maradásá miatt — nem folyik be és a hiányt maga az adóbevételek felszívására hivatott közszükségleti főpénztár fedezi: ezt szokták minálunk helytelenül azzal jelezni, hogy az adópénztár adós. Ez pedig csak fallacia, mert tényleg nem adósság, hanem a hátralekhi kintlevőség létezik. Hogy miért létezik? megmondom azt is.

Először azért, mert az egyházi adókövetésnél tán nagyon is igazán járnak és jártak el a mi elöttünk valók is. Pedig: „ne légy felettebb igaz.“ Nem akartak kihagyni senkit az összeírásból. S bizony be kell ösmérni, hogy amikor arra kerül a sor, hogy ezt az így kivetett adót be kell szedni, egy 17 □ mértföldnyi területen szer-

tesztét lakó — itt a városban pedig a szokásos költözködési időszakok alatt folytonos vándorlásban levő egyházhivektől: ez nem közönséges és a maga teljességében alig megoldható feladat.

És mert ez a feladat ilyen nehéz volt mindig, így történt, hogy ez az „érdemtelen“ presbyterium már egy jelentékeny régi hátralekot vett át s minthogy a régi kezelési rendszer szerint a folyó évre nyitott adófökönyvekbe a régi hátralekok áthozatala nem volt szokásos, és ennél fogva ezeket a hátralekokat, — a városrészek szerint minden évben 12 adófökönyv nyitattván s vezetettvén — ezen könyvek százaiból évtizedek hosszú sorozata átvizsgálásával kellett összeszedni, aztán átvizsgálni, s ezt a tömeget rendezni: ez bizony évekre szóló, rettenetes munka volt, amelyet azonban ez az „érdemtelen“ presbyterium, az adókönyvelési rendszert is reformálván — mégis végrehajtott; és a nagymunkával elkészített hátraleki kimutatást, az egyházi törvények rendelkezése szerint, behajtás végett át is tette a politikai hatósághoz, Debreczen város Tanácsához.

Igen de ugyebár azóta is keletkeznek a mindenkori folyó évi kivetések alapján hátralekok? Igen keletkeznek, miért is kénytelen az egyház minden év végével ismét és ismét terhére lenni a városi hatóságnak s áttenni évente rendszeresen hátraleki kimutatását, mert adóbehajtási joga a városnak van, az egyháznak nincs.

A behajtás érdeme, de a behajtás körüli, netáni lanyhaság hibája is tehát — egyaránt a város rovására irandó. Az egyháznak csupán a sürgetés áll rendelkezésére. És higgye el Eröss Lajos, hogy nem minden ember fején van annyi hajszál, mint ahányszor ezt a behajtást a presbyterium szorgalmazta, szorgalmazza.

Az adóbeli hátralekok másik oka pedig az, hogy sokan épen a jobb sorsu egyháztagnak közzül nem fizetik adóikat s bár átirataiban erre rámutat az egyház ezek felett a végrehajtás — hogy, hogy nem — elsurran.

Lám tisztelt szövetséges urak, kik a Protestáns Lapban leközlött vészkiáltványt aláírták, milyen jó volna, ha például mindjárt az azt aláírottak közül is belé tekintenének egyházi adókönyvecskéikbe, mert akkor bizony észrevénnék magok is, hogy önök közül többen — nevet minek írjak, nomina sunt odisa, — évek óta eltaláltak felejteni, hogy debreczeni egyház is van a világon; mert csak ebből a feledékenységből — mi elvégre is emberi gyarlóság — eshetik meg, az egyház mellett annyira buzgólkodó férfiak, részéről kik az egyházi élet istápolására készek különleges eszközökhöz is nyulni, s legyözve az

ellenszövet, mit a név hord magával „Ligává“ alakulni; mondom csakis így eshetik meg, az egyházérdeke mellett való buzgólkodás közben magáról az egyházzal megfélekedés okán történhetik csak meg, hogy adókönyveik lerovási oldala 4—5 év óta áll érintetlen tisztaságban.

Vagy úgy fogják fel önök a dolgot, (hiszen lehet ilyen felfogás is, más kérdés, hogy vajon krisztusi-e) mint az operettbeli vizbefuló gróf helyzetét a parton csoportosulva éneklő közönség, a melyik tele torokkal fujja ugyan: „a gróf a vizbe ful, jer ment-sük őt, a szenvedőt“, — de menteni egyik sem indul. Az önök kórusa is csak a nótát fujja? Teljes tisztelet a kivételeknek.

Tudjuk, hogy a szövetséges hadak fővezére Dégenfeld József gróf hosszú időközön keresztül főispánja volt Debreczen városának. Mint ilyen tartozott évente több számonkérő széklet tartani s ott az ügyhátralekok a t számonvenni. De ezen kívül is — ha jól vagyok értesülve — főispáni kötelessége volt a felügyelet, az ellenőrzés.

Hát a minden évben ismétlődő adóhátraleki kimutatásokat, meg azt a temérdek presbyteriumi sürgetést, kérelmet, megkeresést nem látta? Nem látta.

Hát azt sem vette észre, hogy a város adóvégrehajtó közegei a hátranyosokat nem kellőképen sürgetik? Nem. Ezt sem vették észre.

Visszatérek oda, hogy adóssága az egyháznak nincs s hogy ami követelésnek behajtás az egyház hatáskörébe tartozik, az rendszeren, pontosan bevéve, behajtva van, abból sohasem vezett el egy garas is, az adóbeli kintlevőség behajtását pedig — sajna — a törvény nem az egyházra bizta.

Ismétlem: a vagyonkezelés kifogástalansága egyáltalában nem érdem, de hivatkozni reá, mint tényre mindenkor teljes önértettel lehet. Lehet különösen akkor, mikor akad valaki, aki arról a kezelőről olyan hangon beszél, mint amelyet Eröss Lajos megenged magának.

Lám uraim ez az érdemül nem szolgáló tény mit feltártam, az egyház kormányzatának mégis nagy megnyugvásaül szolgálhat, kivált akkor, ha látjuk, hogy míg őket ilyes eredmény felmutathatásával kegyeli a sors, addig mily súlyos csapásokkal látogatta csak a legközelebbi években is, épen a Dégenfeld József kormányzata alatt az egyház édes testvérét, ösvárosunkat, a melynek kárára sok ezrei oda veszttek a kintlevőségeknek, pedig ennek behajtási jog van kezében, s amely óriás vagyona mellett, ujabban milliók és milliók erejéig eladósított, amelynek polgárságára a tömérdek állami adónak, majd felével fölérő községi adó terheltetett. Községi adó, vulgó

82461
82461
82461

közköltő, amit nehán év előtt a debreczeni polgár még hiréből sem ösmert. Hiréből sem, mert mikor én — lehet úgy 8—10 éve — egy kis polgári társaságban, úgy esvén a szó, N.Váradról azt jegyeztem meg, hogy sok ám ott a „közköltő“ egyik polgártársam azt mondta rá: hiszen az a jó, ha sok van mit költeni. Ma már aligha mondaná ezt.

És mennyivel szerencsésebb egyházunk, ez „érdemellenek“ kormányzata alatt, az ő édes leányánál a kollegiumnál, melyet a multakban bizony érték erős pénzbeli veszteségek s amely most, épen most a Dégenfeld József főgondnokság alatt, tette meg az első lépést az adósság csinálás ösvényén, uralomra lépve ott most az a felfogás, hogy lehet tovább is nyújtózkodni, mint ameddig a takaró elér (lehet, csak aztán bele ne náthásodjanak, mint a városnál) és hogy akinek eddig csak magának voltak adóssai, annak nem árt meg, ha egyszer már maga is adós lesz s ha egy nehány százezer koronával megterheli eddig szüz vállait.

Én azonban egy cseppet sem csodálkozom rajta, ha a debreczeni egyház ezen tanúságok mellett örökzodik, hogy falai közé egy olyasféle kormányzat plántálja be magát, amilyen alatt a másik két nagy intézet, város és kollegium adósságok özönébe verte, veri magát.

Az emberbaráti könyörület gyakorlásának témájával mielőtt végeznék, egy-két jelentősebb dologra kívánok még röviden rámutatni.

Gondolom ösmeri mindenki az »Ispotály« nevű ösregi intézményünk jogi természetét.

Ez a szegény-ápoló intézet eddig a város és egyház közt közös volt. A telekkönyvezéskor maga a telep területe is így vetetett föl. Tulajdonjoga a városé, használni joga az egyházé. Az intézettel járó költségeket hordozta egyház, város. A kormányzatba befolyt a város is.

Az ispotály rendezésének nagy kérdését ez az »érdemellenek« presbyterium szintén a kezébe vette. Célul tűzte ki az áldatlan közösség megszüntetését és egyebek mellett egy modern nagyszabású **árvaház** létesítését, amelyhez a hozzá járulást a maga részéről is gyűjti hangya-szorgalommal.

Czélrt ért. Egyház és város közt létrejött a megegyezés. Lehet kezdeni a végrehajtáshoz. A városon a sor. Bizony idestova egy éve, de jó félévénél több, hogy ez a „kezdés“ hagy magára várni.

Az egyházat illetőket: a templomot, tornyot — ezt ugyan már leégett állapotban, a paplakot stb. az egyház gondozásába vette. De hisszük, hogy a könyörület gyakorlásának az az ideális állapota, a mi ehhez a névhez fűződik

«Árvaház», az sem hagy soká várni magára.

Hajdanta állott a város rendelkezése alatt egy segélyezési alap, úgy hívták: Mária Terézia-alap. — Ennek felét pedig a nagyobbik felét a város évtizedek előtt kiadta a katolikusoknak. Bizony nem kis munkába, évekig tartó fáradozásba került, míg a református egyházat illető 500 ezer koronányi részt ez az »érdemellenek« presbyterium megtudta szerezni, ki tudta adni a ref. egyháznak, amelyet ma az árvák segélyezésére a Dicsőffi József lelkészünk vezetése alatt működő egyházi bizottság oly kitünő módon értékesít, persze a magunk azon módja szerint, a mi nem türi meg se a dob, se a trombita szót.

Vissza van tartva a tőkéből a városnál azonban ma is mintegy 20—25 ezer korona. Erősen zörgött ezért is a presbyterium s valóban csodálkozom, hogy a felekezeti könyörület munkájára most szövetséget tervező Dégenfeld József, főispán korában eltúrte, hogy ez a kérdés a kormányzása alatt állott városnál a restánziák számát szaporítsa.

Elég. Nem foglakozom tovább a mai egyház képenek rajzolásával. Ki ezekből fel nem ösmeri a helyzetet s meg nem győződik a felől, hogy a vészkiáltás tulzó frázisai nem egyebek üres hangnál, hogy a vészkiáltásnak se helye se oka: annál minden beszéd ugys falra hányt borsó.

A pótdadót nem emelik.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésén vette tárgyalás alá a költségvetés reviziójára vonatkozó javaslatot. Tudvalevőleg a miniszter 77000 koronát törölt a költségvetésből s ezt a hiányzó összeget pótdadó útján akarta fedeztetni a várossal. A közgyűlés a miniszter eme óhaját, miután a rendszerteien mult gazdalkodásai ugys nagyon megterhelték a lakosságot pótdadóval, nem teljesítette, hanem megbizta a felügyelőbizottságot, hogy revizálja át a költségvetést s a 77 ezer koronának megfelelő összeget töröljön. Ennek megfelelt a felügyelőbizottság s így került az most a jog és p. ü. bizottság elé.

A felügyelőbizottság javasolja, hogy a gazdasági épületek előállítására előirányzott tekintélyes összeget kitevő összegből törölendő 12,000 korona.

A felügyelő bizottság javaslatát elfogadják s törlik a 12,000 koronát.

A legeltetési kiadásokra előirányzott 8000 koronából 2000 koronát törölnek.

A ménes istállók javítására fordítandó 8000 koronából 6400 koronát törölnek.

Az erdőségi épületek fentartására előirányzott 4000 koronából 2000 koronát törölnek.

A városi épületekből előirányzott 40,000 koronából 10,000 koronát törölnek.

A téglá etetésnél be és kirakásért 22

ezer koronát fizet egy évre a város. Ebből is törölnek két ezer koronát.

A vegyes rovatnál 5148 koronából 1,300 koronát törölnek.

A nyomdai helyiség meszelése, festése és tatarozására előirányzott 600 koronát egészben törlik.

Járművek, szerszámok vétele s javítására fordítandó 2000 koronából 1000 koronát törölnek.

A vásárterek burkolására 10,000 koronát szavazott meg a közgyűlés. Ebből az összegből a felügyelő-bizottság 5,000 koronát javasol törölni.

A bizottság 5,000 koronát töröl.

A különféle jutalmak és segélyekre előirányzott 2900 koronából 600 koronát törölnek.

Könyvekre, kötetésekre, hírlapokra fordítandó 243 koronából 200 koronát törölnek.

Hivatali helyek fűtésére és világítására előirányzott 1300 koronából 300 koronát, a vegyes rovatnál pedig 500 koronát törölnek.

A városi színházra 6000 koronát költ a város. Ebből 500 koronát törölnek. (Kár volt az egészet nem törölni — szubvenziót nem adni, mert mint látjuk a színház ma már nem teljesít kulturmissziót, hanem közönséges üzlet s így esik meg, hogy olyan darabokat adnak, mely merénylet a közönség erkölcsé s józtlése ellen. Szerk.)

A városi közművekre előirányzott költségekből 3100 koronát javasol a felügyelő-bizottság törölni. A jog- és pénzügyi-bizottság ezt nem fogadja el.

A csatornázási költségből 2000 koronát az illemhelyek felállítására megszavazott 6000 koronából, 2000 koronát s a közvilágításra fordítandó 30,000 koronából 2000 koronát törölnek.

A felügyelő-bizottságnak a költségvetésre vonatkozó több apróbb előterjesztésének elfogadása után, az ülés véget ért.

NAPI HIREK.

Istentisztelet.

Nagytemplomban Biró János s. lelk. Kistemplomban Kovács Zsigmond s. lelk. Újtemplomban Könyves Tóth Kálmán lelk. Ispotálytemplomban Mitrovics Gyula lelk. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókerben Kovács János népisk. felügyelő.

A függetlenségi kör közgyűlése.

A debreczeni függetlenségi kör csapóutcai helyiségében f. évi Márczius hó 9-én délután fél 3 órakor rendes közgyűlést tart. A közgyűlés főbb tárgyai lesznek: a választmány évi jelentése, számvizsgálók jelentése, a kör pénztárának s vagyonának állásáról, számvizsgálók választása, netaláni indítványok és egyéb folyó ügyek tárgyalása. A közgyűlésre a kör igen tisztelt tagjai ez uton is meghívtnak. Debreczen, 1902. Márczius 1. Az elnökség.

Összevagdalta a feleségét.

Véres családi dráma játszódott le városunkban tegnap hajnalban. Egy férj ki féltékeny volt nejére, összevagdalta fejszével a feleségét. Volku János a Knoll-tanyán pásztor, január 23-án vezette oltárhoz Zelenka Juliánát. A tizennyolcz éves szép menyecske szerette férjét, de az már másnap, mikor az asszony sógorával beszélge-

tett, feltekenykedett testvére, Valku Mihályra. Azóta folyton azzal gyötörte nejét, hogy öcsésével megcsalja. Hiába hangoztatta ártatlanságát az asszony, a férj szívéből a gyanút ki nem irhatta. Anyira mentek már, hogy az asszonyt el is kergette s volt is erre kis oka, mert — tegnapelőtt, mikor visszatért férje hívására a házba, — hosszas biztatásra bevallotta, hogy hát egyszer-ketszer megfélekedett a hitvesi hűségéről. De erősen megfogadta, hogy szakít a Mihályval és csak az urát fogja szeretni.

A férj ekkor felkapott egy husvágó bárdot s azzal fenyegette meg az asszonyt.

— Ha még egyszer szoba állsz Mihályval, ezzel a bárdal hasítom ketté a fejedet.

— Már pedig én beszélni fogok ezután is öcséddel, válaszolta nagy nyugalommal az asszony.

Ez a válasz annyira felbőszítette a férjet, hogy kirútt a szobából, s fenyegető szavak közt rázárta az asszonyra az ajtót.

Az asszony a fenyegető szavaktól megremülve kifeszítette a szoba ajtaját a átszaladt velük egy házban lakó Hegedüs Mihály szobájába. A mint ezt a férj észrevette, az udvaron heverő baltát felkapva utánna futott az asszonynak.

— Meghalsz te hűtelen, te becsstelen asszony, kiáltotta kikelt arccal. Az asszony kétségbeesve menekült volna, de nem tudott. A felbőszült férj nekirentett s kilenez hatalmas csapást mért a fejére, a melyből három átrepesztette az asszony koponyáját. A szerencsétlen nő e három halálos seben kívül a homlokán és halántékán kapott rettenetes ütéseket. A remes tett után a gyilkos elmenekült s egyenesen a városba jött s önként jelentkezett a bűnügyi osztálynál, hol Mile Pál r. fogalmazó letartóztatta. Az asszony a kórházban a halállal vívódik.

Megmérgezett gyermek.

Megdöbentő eset történt tegnap délelőtt a Kar-utca 22. számú házban. E házban lakik Alföldi Antalné mosónő öt apró gyermekével. A háztartás nehéz gondjait, mióta férjétől elvált, Varga Sandor favágó segítette vele megosztani. Foglalkozásuk miatt sokszor napokig távol voltak, ilyenkor a gyermekek felügyeletét a hét éves Juliska leányukra bízta. Tegnap délután Alföldiné a padlásra ment, a szobában hagyva a kis másfél éves Lajos fiát és Juliska leányt. Körülbelül egy negyed óraig lehetett fent s mikor visszatért a szobába, megdöbentő látvány tárult a szeméi elé. A kis Lajos fia szederjes ajkakkal elnyulva feküdt az asztal alatt, míg a hét éves Juliska mit sem veve észre a tükör előtt csinosította magát. A kis gyermek egy őrizetlen pillanatban a székről felkapaszkodott az ablakig, honnan egy marólguggal telt üveget vett le s annak tartalmának egyrészt megitta. Az esetről értesült rendőrség Mile Pál rendőr fogalmazót bízta meg a vizsgálat megejtésével, mely hivatala lesz kideríteni, mennyiben terheli felelősség Alföldinét a gyermekét ért szerencsétlenségért. A hülát boncolás megejtése végett kiszállították a kórházba.

Nyilatkozat.

A „Friss Ujság” ma reggeli számában öt előttem is igen tisztelt és melleleg legyen mondva valamikor igen jó barátom egy nyilatkozatot irt alá, a melyben becsület-szavamra tett azon állításomat, hogy én Márk Endre urtól bocsánatot nem kértem, akarják megezáfojni.

Igen ám tisztelt volt barátaim ez mind igen szép volna és még talán el is hinnék önöknek, ha abban a coupéban szerencsémre még mások is nem lettek volna, akik önökkel szemben épen az ellenkezőt, tehát az én állításom valóságát ime itt bizonyítják:

Alólirottak mint a kik a konstantinápolyi kirándulásban résztvettünk, ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy Cziffer Nándor ur a Rákóczy és Guyon sirjának megkoszorúzása ügyében hazafias kötelességből és a dalegylet választmányának határozatából kifolyólag művelt emberhez illően interpellálta meg Márk Endre dalegyleti elnök urat, és általa gorombán rendreutasított, továbbá **határozottan állítjuk, hogy Cziffer Nándor ur tudunkkal sem utközben, sem Czegléd állomáson Márk Endre urtól bocsánatot nem kért**, a mire különben szükség nem volt, mert Cziffer Nándor ur előttünk is megjelentette, hogy a rajta elkövetett sérelmet a dalegylet választmánya elé fogja terjeszteni, oda is terjesztette, ez tehát kizárja, hogy bocsánat kérésről szó lett volna.

Kelt Debreczenben, 1902. Márcz. 1-én.

Szaitz Sándor azon megjegyzéssel hogy Czegléd állomásnál a cupéban nem bocsánat kérés, de kérdés volt, miért haragszol ream.

Torday Gábor.
Tóth Sándor.

Ez a tényállás. A ki ezzel szemben becsületszavamra tett állításomat kétségbe vonná, **az hazudik.**

Ipszilón urnak pedig csak az a válaszom, hogy jobb lett volna ha a cikkemben foglalt tényekre válaszol s betudta volna bizonyítani az ellenkezőt.

Cziffer Nándor.

Sok az eszkimó

A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara titkári állására hirdett pályázat tegnap járt le s a kitűzött határidőig negyvenhat pályázat érkezett be. A pályázatokat a kandidáló bizottság a jövő héten tartandó ülésében bontja fel.

Czigánybál az ingyen kenyér javára.

Holnap, vasárnap, márczius hó 2-án, a Bika-szaloda dísztermében fényes czigánybál lesz, amelyet Kis Béla zenekara rendez. Belépti-díj 2 korona, családjegy 3 személyre 4 korona. Kezdete este 8 és fél órakor. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel vétetnek. A tiszta jövedelem az ingyen kenyér javára fordítottatik.

Az ingyenkenyérosztó bizottság tegnapi határozata.

Az ingyenkenyérosztó bizottjog tegnap délután tartott ülésében elhatározta, hogy vasárnap oszt utóljára ingyen kenyeret. A múlt 1901-dik év végén már, volt három napon át kenyérosztás, karácsony szombatján, ünnep másodnapján és év utolsó napján s ekkor szüneteltek. Majd ez év január 18-dikán ismét kezdetét vette és megszakítás nélkül folyt az s immár 45 napon át látták el jószívű emberek azok szegény nyomorultakat, kiknek oly jól esett az a darab kenyér is. A bizottság a jövő héten teendő közé elszámolását, melyből ki fog tűnni, hány szegény gyermek és felnőttrészesült az ingyen kenyér jótékonyában?

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Balla Károly—özvegy Berrár Jánosné született Stahl Karolina, Cs. Tóth Lajos Varga Etelka, Szilágyi János—Farkas Hermina, Almási Károly—Engesszer Erzsébet, Kopal József—Almási Lidia, Goldmann Adolf—Lindenfeld Berta, Nagy Imre—Juhász Ágnes, Mészáros Sándor—Magyar Mária, Tasi Ferencz—Balog Erzsébet, Bodnár Mihály—Danka Mária, Balogh József—Borbély Eszter, Szikszai Sándor—Farágó Juliánna, Dobráczki Gyula—Tóth Sára, Uzonyi Márton—Nagy Juliánna, Juhász Mihály—özv. Bencze Bálintné szül. Kovács Juliánna, Tóth Andás—Kertész Róza, Takács Sándor—Szentesi Mária.

Összesen 17.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozások történtek: Varga Teréz 18 éves varrónő, Laboncz Juliánna 20 éves háztartásbeli, Harangi Juliánna 20 éves házicsele, Kureczni György 76 éves épület üveges, Nagy Károly 10 napos csecsemő, Kovács Zsuzsanna 55 éves háztartásbeli, Mészáros Zsuzsanna 60 éves háztartásbeli, Kovács István 52 éves földberlő, özv. Békési Józsefné szül. Fagodits Anna 80 éves háztartásbeli, Pető Károly 71 éves önálló timár, Dusa József 66 éves ácssegéd, Marcskó Béla 71 éves házicsele, Sáránci István 7 napos csecsemő, Kállai János 27 éves kereskedő segéd, Szepesi Sándor 19 hónapos csecsemő, özv. Papp Sándorné szül. Gombos Zsuzsanna 70 éves háztartásbeli, Kiss Ferencz 3 éves gyermek, Kovács Istvánné szül. Tóbiás Sára 56 éves háztartásbeli, Bagi Mihályné szül. Harsányi Juliánna 57 éves háztartásbeli, Fazekas József 2 éves gyermek, Kovács András 18 éves kőműves segéd, Erdei András 5 hónapos csecsemő, Német Juliánna 17 éves házicsele, özv. Albert Antalné szül. Arany Mária 36 éves háztartásbeli, Beregszászi Margit Irén 2 hónapos csecsemő, Erdei Gáborné szül. Balogh Sára 76 éves háztartásbeli, Szilágyi Erzsébet 6 éves gyermek, Tolvaj Ferencz 70 éves csavargó, Jáger Mátyás 20 éves napszámos, Vértési Mihály 9 hónapos csecsemő, Kozák János 75 éves napszámos, özv. Vedres Péterné, született Nagy Erzsébet 63 éves háztartásbeli. Összesen 32. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 52 születést (25 fiú 27 leány) jelentettek be, úgy a születések 20-al mulják felül a halálozásokat.

Hiteliszövevények.

Olvasóink figyelmébe ajánljuk Lovász Jánosnak a Debreczeni Első Takarékpénztár titkáranak lapunk mai számához mellékelt „Hiteliszövevények” című értekezését.

Bajer á la Löwenbräu sört

csapolnak a Dréher-söröcsarnokban vasárnap a reggelihez és délutáni uzsonához. Bécsi virsli, „Csángó vetreze” malacztokány és sok különleges uzsona áll rendelkezésre.

Tíz éves czimbalom-művész.

A Dréher-söröcsarnokban vasárnap délután négy órától este hét óráig Kósa László, a tíz éves czimbalomművész tart hangversenyt. Este fel nyolczkor a katonazenekar tartja meg rendes hangversenyét szabad bevonattal.

82761
55001
80717

A Korona Takaré- és Hitelszövetkezet

1902. évi január hó 1-én megnyitotta a 2-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz utca 6. szám alatt helyiségében eszközölhetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet előnyei: törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek, kötelező hetibefizetésekkel előmozdítja a takarékoságot és hogy minden törzsbetét után 200-260 korona kölcsön igényelhető. Kölcsönök adatnak, kezesség mellett betáblázásra és biztosítékkal elfogadható értékekre. Az első évtársulatba beiratkozott 742 tag, heti 3572 korona befizetéssel. A befizetett tőke 163048 korona. A szövetkezetbe ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül lehet belépni.

SZINHÁZ.**A zsába.**

(Premier.)

A „Müncheuer Feiegende egyik legközelebbi számában van egy találó anekdóta. Ideiktatom, bocsánatot kérve olvasóimtól, hogy a német szellemhez folyamodom mottoért; de a francia szellemnek eltévelyedéséről akarván szólni, ahoz, hála istennek, a mi irodalmunkból nem igen tudnék alkalmas mottót találni. Ime az anekdóta.

Stoszeufzer.

Componist (als seine neueste Operette durchfällt):

„Das hat man von der verdammten Ehrlichkeit!“

Magyarul:

Sóhaj.

Zeneszerző (mikor legujabb operettje megbukik):

„Ennek az az átkozott becsületesség az oka.“

Ebben az anekdotában, úgy tetszik, mintha igazán az általános tapasztalat nyilatkoznék meg. Az a tapasztalat, mely szerint a művészet ma már csak mint kerítő keresheti kenyerét; ha az aljasságok, a nemi élet intim dolgainak piacra hurcolása hiányzik belőle, a kaviárhoz és egyéb pikáns eledelkekhez szokott közönséget hidegen hagyja. S ha ez így van, akkor ez a jelenség kétségbeesztő kritikája magának a közönségnek is. Mert ahoz kétség sem férhet, hogy a színpad mindig a társadalmi élet hű tükré; hogy a színpad csak akkor hat közönségére, ha az maga-magát szemlélheti ott erőnyeivel és hibáival. Kétségtelen, hogy a mely közönség tragárságokban gyönyörködik, maga is tragár életű az, és megfordítva. Aristophanes kora az erkölcsi sülyedés mélységében fetregett: innen van az Aristophanes komédiáinak obscoenitása. A Kisfaludy Károly kora ellenben nálunk a nemzeti idealismus kora volt: innen ennek a korszak irodalmának szűzies tiszta levegője.

Nálunk esütörtökön egy francia bohózat premierje volt zsufolt ház előtt. Ez a bohózat a francia decadence-nak egyik legjellemzősebb irodalmi kinövése: együtt jelentkezik benne a párizsi ellenállhatatlan esprit, a francia sziporkázó szellemesség és a töle, úgy látszik, elválatatlan szemérmelenség. Hogy Párizsban ez az életben is így van, sajnos, nem új dolog; hogy tehát az irodalmi termékekben is ez az alap hang, csak természetes. De a darabot a mi

közönségünk is elfogadta, mulatott rajta, s ez már szomorú jelenség. Mert ebből az következnék, hogy a mi közönségünk is olyan, mint a párizsi: erkölcsiében megvesztett, a családi élet szentségét kigunyoló, a bordély piszkaiban gyönyörködve turkáló. De hát igaz ez? lehetséges volna ez? Odáig sülyedtünk volna már az erkölcsi indifferentiánus lejötjén, hogy társadalmi létezésünk alapjainak levegőbe röptetésén is mulatni, kacagni foguak? Hát már a mi szemérmelzésünket sem sérti, ha a hitvesi halószoba rejtegetett titkait a nyilvánosság előtt a legpiszkosabb módon profanizálva szemléljük?

Mert hiszen ez van a Zsábában Hennequin és Duval hírhedt bohózatában. Barisard Anatol kályhagyáros, egy becsületes katonatisztné veje, egy tisztelretméltó szép fiatal nő hitvese azon töri a fejét, hogyan tudna feltalálni olyan módszert, amelynek segítségével házasságtörő kalandjait háborítatlanul üzhesse. Ezt a módszert ki is tanulja s ez abban áll, hogy elbiteti családjával azt a bizarr mesét, hogy van Párisban egy hozzá minden tekintetben hasonló férfi, akivel őt folytonosan összetévesztik. Ezt a dajkamesét ártatlan felesége elhiszi, és Barisard ur üzemel: akár holtig folytathatná, ha egy vidéki orvos barátja orvos feleségével vendégül nem érkeznek házához. Ez az asszony Marcinelle orvos felesége, a híres Scrube unokahuga, megérkezése után azonnal átlát a szítán s felkelti ártatlan barátójában a gyanút. Eszreveszi azt Barisard ur, de nem ijed meg, bizik a maga „szemtelenségében“ s be akarja csapni az ügyes Marcinelle-nét is. Bekopogtat tehát a saját házába, mint alítólagos alter ego ja s ott mulatságos bonyodalmakat rögtönöz. Végre is azonban kislul turpissága, Lehuchais örnagy elveri, s ezen az áron kibékül feleségével azon ígéret alapján, hogy ezentul megbecsüli magát. Ennyi az egész mese. Alapja tehát ennek is erkölcselen: a házasságtörés folytonossá tételére törekvés. De nem ebben van a botrány, hanem a részletekben, a jellemekben.

Az anyóst leszámítva, aki egy hajmeresztően túlhajtott paródia, ott van mindjárt Barisard ur. Egy minden erkölcsi érzékből kivetkezett, léha fráter, aki a felesége megcsalásáról csak úgy beszél, mint valami közönséges dohánycsempészettről; aki megbotránkozik orvos barátja azon kijelentésen, hogy ő még feleségét soha sem csalta meg; a ki gyöngédebb érzésű kocsis is felülmúló módon lemarházza édes kedves anyósát; a kinek a lábát elálló zsábája azáltal gyógyul meg, hogy belerug Theodore urnak, felesége udvarlójának nem mondhatom meg miébe; aki megnyergeli a barátját, hogy annak ettől oldalnyílalása támad, aki szóval a legnagyobb mértékben kiczikornyazott mihaszna...

Azután ott van Marcinelle doktor ur, aki kétségbe van esve, hogy ki kell költöznie ez árnyékvilágból anélkül, hogy feleségét megcsalhatná; a ki a barátja rendezvous-jára elmegy, ott a felesége és még két más asszony által in flagranti kaptik és úgy a mint az ágyból kiugrik, egy ingben, lelógó gallérral és nyakkendővel, ruháját karján szorongatva rohan a színpadra, elbeszéli a részleteket...

Itt van az erényes Marcinelle doktor-né, aki kioktatja ártatlan barátját a férfi hunczfutságokról; elmondja neki, hogy egy vidéki barátjának is hogy nyitotta fel a szemét, aki azután még aznap este rajta kapta a férjét a szakácsnéval...

Vagy ott van a szende Barisard-né, a ki férje próbára tételére kigondol egy mesét, melyet egy hosszú jelenésen keresztül olyan

módon ecsetel, a mit bár egy zsufolt házal együtt végig hallgattam. Leírni röstellek; aki megmondja tudakozódó barátjának, hogy igen is, van férjének egy mogyorónyi anyajegye, de azon kérdésre, hogy testének melyik részén van, zsebkendőjét szemé elé tartva, elpirul és hallgat...

Es ott van az egésznek szelleme, stílusa, nyelve, melyen beszélhet egy részeg kompanyia, de a melyre még ez is pirulva gondol vissza, mikor másnap kijózanodik.

Ez a zsába; ezt hallgatta végig megbotránkozás nélkül egy nagyobb részben nőkből, fiatal leányokból álló fényes közönség, amelyről azonban mégis lehetetlen feltenni, hogy bensejében nagyon távol nem állana a ledérségnek ez aljas komédiájától. Mi hát az oka, hogy ki nem fűtyülték? Én két körülménynek tulajdonítom. Az egyik a szellemesség, mely a darab tragárságait bearanyozza. Mert azt meg kell adni, hogy ezt a lelket élő mérget nagyon jó ízű czukoroldatban adják be a szerzők közönségüknek. A néző kénytelen mulatni a kifogyhatatlan ötletességen, merész és képtelen helyzeteken. Csak mikor már kinevette magát, mikor a czukor édessége elmúlik, kezd a mérgező működni. — A másik az alszemérem affectalása. Tudja a közönség, hogy ezt a darabot másutt is előadják, hogy most ez divat. A divattal szemben pedig kinek van bátorsága a kárhóztató itéletet kimondani? Tehát hordja a turnürt, a bodros frizurát, a nyomorító fűzőt, ha a dereka megfájdul belé, még ha annak esztelen voltáról bensejében meg is van győződve. — Közönségünk önálló nem tud, mert nem mer lenni.

De azért a Zsába előadásánál észrevehető volt a közönség megdöbbenése. A szemérmel mélyen sértő kifejezéseknél, jeleneteknél mélyeséges csönd lepte meg a nézőteret, szinte attól lehetett tartani, hogy mindjárt kitör a megbotránkozás vihára. — Sajnos, ez nem történt meg, mert nem akadt aki kezdje. De ebből nem következik az, hogy ezt a jó közönséget állandóan ilyen próbák elé állítsák.

A szinigazgató tanulhatott volna már a Zaza visszautasításából, ha ugyan a szinigazgatók manapság tanulni akarnának. Úgy látszik, előttük egy cél van csak: a telt kassza, s ennek kedvéért mindig a könnyebben izgatható alantas szenvedélyekre spekulálnak. De hát mire való a szinügyi bizottság, amelynek feladata volna a színház tisztessége felett is őrködni? Ezennel a legkomolyabban felszólítjuk, hogy teljesítse kötelességét s legalább jövőre kiméljen meg bennünket az efféle botrányos előadásoktól. Mert a színház nagy kulturmissiót teljesítő intézmény, ha feladatának színvonalán áll; de átok és metyeg fészke, ha lealjasodik. A színházi bizottság pedig teletelős a színház tisztességes szelleméért.

Ezek után szóljak még az előadásról is? Csak annyit említek meg, hogy mintha a rendezőség is pofon akarta volna verni a színpad muzsáját: a szereposztásnál a legnagyobb abszurdumot követte el, mikor a nagyon is léha bohózat-szerepeket jó részben komoly drámai művészeknek osztotta ki. Breznay Anna, Fai Flóra, Bartha, Komjáthy mindannyian az ő egyéniségükkel ellenkező jellemeket alakítottak. A szereposztás botrányát tetőzte még az, hogy ezek a művészek a nem nekik való szerepekben roppant tevékenységet fejtettek ki. Komjáthynek és Fai Flórának sikerült is az igyekezet; Bartha és Breznay ellenben láthatólag rosszul érezték magukat adrasztikus jelgkörben. Általában véve azonban az előadás a legjobbak közé tartozott, amit nem dicséretképen emleget ki.

Kíváncsiak vagyunk, megismerd e műsoron a trágárság. Ha igen, igaz van a Fiegende Blätter componistjának és mi, akik vele együtt sóhajtok, elmehetünk elmélkedésünkkel — Kukutyiba zabot hegyezni!

A.

Nyiltér.

A legjobb és legelőcsésőbb
üditő-ital,
mely mint asztali ital kitűnően kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő itó-
vegyületek ad: a

MATTONI-FELS
GISSHÜBLER
SÁVANYÚ-KÖR
Sítja a szomjat, hűt és felfrissít egyaránt. A legjobb szor a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Lukács Emil dr.
Ügyvédi irodáját

Debreczenben, Piacz u. 38 sz. (Schäffer-ház)
a posta mellett

megnyitotta.

A Gazda és Kertészkedő közönség

szíves figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségben **Kossuth-utca 7** ujonnan felszerelt és tetemesen meg bővített

Magkereskedésemet

Nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes francia, olasz és magyar luczerua, quediuburgi repamagvak, takarmány fűmagvak, pászit magvak, konyhakerti és virágmagvak.

Teljesen friss 1901 évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

Kontsek Géza

magkereskedésében.

Debreczen, Kossuth utca 7.

13371/16908. 1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhirrre teszi, hogy a város tulajdonát tevő és a Vágóhid mellett fekvő Baik Tzilágyi-féle majorsági föld az **1902. é. márczius 5 én d. e. 9 órakor** a városbáza nagytanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadatik. Árverelni szándékozók a feltételeket a városi számvévőségnel a hivatalos órák alatt megtekinthetik és az árveréshez tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy értékpapírban az árverelő bizottság kezébe letenni.

Debreczen, 1902. febr. 6.

A városi tanács.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a mélyen tisztelt megrendelőimnek, valamint a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a Piacz-utca 55 sz. alatt 11 évig birt helyiségből

cimer és **mütermem**

folyó évi márczius hó 1 én

Darabos-utca 16 sz. alá

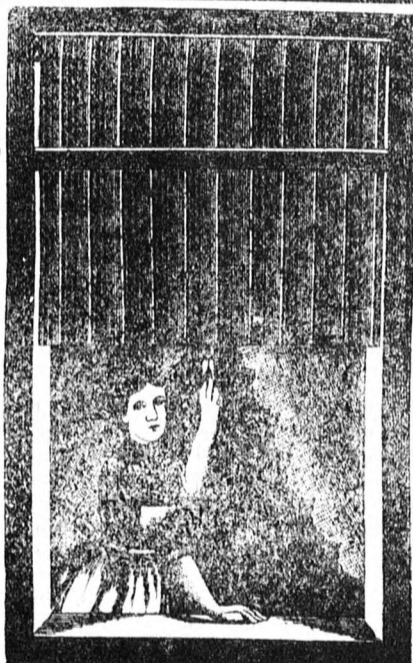
(a kollegium mellett) helyeztem át. Midőn m. tisztelt megrendelőimnek az eddig irántam tanúsított megtisztelő bizalmukért köszönetem kifejezem, kérem azt vellem szemben továbbra is fenntartani.

Igyekeztem leendő ezentul is minden a **cimfestészeti szakmába tartozó munkákat csinosan, izléssel és méltányos árakon** elkészíteni.

Riváló tisztelettel

Zelinger Ede

cimer és cimfestő.

Tartósságot 10 évig készítek

Ezen szerkesztői egy 5 éves gyermek is készítheti

Célszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmúlhatatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult keletlenlések, mint egyoldaltu felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva.

A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása egyszerű és egy percnyi idő alatt összközelíthető.

Videki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Teljes tisztelettel
Csonka Dániel.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként **1000 korona** is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületes uton. Irja meg címét **G. 51. sz. a.**

Andas **Annoncon-Bureau des „Merkur“** Nürnberg Mendelstrasse 23.

Uj gőzmalom!

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy **Debreczenben a volt sertésvásártéren, a Bárány korcsma átellenében,** egy a mai kornak megfelelő a legjobb berendezéssel ellátott **uj gőzmalom és olaj malmot** állítottam fel. Az örlető közönségnek tehát a legjobb alkalma nyílik, buza, rozs, tengeri és többi terményeit **olcsón és kitűnő minőségben** nálam örletni, főfeladatam oda irányul, hogy a t. cz. közönség lelkiismeretes és pontos kezeltetésem által minden tekintetben kielégítve legyen ugy az átadott súly, valamint a termények **eredeti minőségben** feldolgozott örleményekben való visszaadása által. A t. cz. közönség b. partfogását kérve kiváló tisztelettel **Rosenthal Dániel.** Liszt, korpa, dara eladás a malomban kicsinyben és nagyban.

Jó karban levő, csinos

teljes **kávéházi berendezés** jutányosan eladó, **Bolthelyiség** az Iparbank udvarban május 1-től kiadó. Felvilágosítást ad a Debreczeni Ipar és Keresk. Bank ügyvezetője.

Eladó sestakerti nyaraló.

A sestakertben a legszebb pormentes és ózondus helyen 4 szobás urilakás hozzávalóval, kitűnő vizű kuttal, mindenféle termő gyümölcsfával 25—30 hekt. évi bortereméssel s kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Kossuth-u. 12 sz. a házimesternél.

Ha **pénzre van szüksége** tessék egész bizalommal megkeresni Rack Béla bank biz. irodáját ahol kölcsönöz betáblázásra III. helyre is esetleg személy hitelre, földbirtokosok ház és szőlőtulajdonosok, valamint 1600 kor. felül fixfizetéssel bíró hivatalnokok részére a legjobban és gyorsan kieszközöltetnek. Többféle tartozásokat egy helyre convertál. Töketörlesztéses kölcsönök, minden száz korona után földbirtokra 50 évre tőke és kamatban felévenként 2 kor. 35 fl. és 30 évre 3 kor. 30 fl. fizetendő. Bővebbet : Debreczen, Hunyadi-u. 19. (volt Kisvárad, vasut utca.)

Harzi kanárik

mély hangok és trillázók kaphatók utánvét mellett 8—20 márkáig. Árjegyzék ingyen. W. Heering. St. Andreasberg (Harz) 427.

Eladó ház

Debreczenben a Hatvan utca elején piachoz közel eső 8. sz. — 415 négyszögöl területű házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Belánéval Egyháztér 17. Debreczenben.

Kiadó

Rákóczi-utca 60 sz. ház aug 1-től, mely áll 6 szobából, egy felső konyha, 4 pincze szoba, jó ivóviz, fasszin és kerttel, értekezhetni lehet ugyanott 62 sz. háztulajdonossal.

Mérlegképes

könyvelőt keres p-ladányi nagy gőzmalom részvénytársaság márcz. 10 től, javadalmas, tisztességes lakás, kerttel 1600 kor. Alkalmazás 1000 kor. óvadékkal újévig ideiglenes, újévkor szerződés szerint. Ajánlatok márc. 5-ig kéretnek, gyakorlattal bírók előnyben részesülnek.

28 hold újföld

tanyával szoboszlói országot mellett eladó, Vörösmarty-u. 5.

Egy üvegfal

4 méter szélességben és 3 1/2 méter magasságban üvegajtóval ellátva, valamint egy jó karban lévő jégkút 3 kőkorsóval eladó. Értekezhetni József kir. horczeg utca 47.

82761
55501
80181

Csődtömeg eladás.

A v. b. Biedermann E. és fia d. breczeni cég csődtömegéhez 536—1346. tételszámok alatt 22608 kor. 84 fl. becsértékben leltározott posztónemű áruk egytömegben, továbbá az 1361—1373. 1375. 1379. 1383. 1384. tételszámok alatt 1810 kor. 64 fl. becsértékben leltározott állványok és egyéb bolti felszerelések szinte egytömegben a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlati verseny útján elfognak adni.

Az ajánlatok alulírott tömeggondnokhoz zárt boritekban **1902. március 20-ik napjának d. u. 4 órájáig** adandók be s ugyanott az ajánlattal együtt az árukra 3000 kor. a többi berendezésekre 300 kor. bánatpénz teendő le készpénzben vagy debreczeni takarékpénztár betéti könyvében elhelyezve. Az ajánlatok akkor is elkülönítve teendők meg, ha ugyanazon ajánlattevő tenne mindkét csoportra ajánlatot.

A csődválasztmány a beadott ajánlatokat az ajánlati határidő eltelté után azonnal elintézés alá veszi s azok közül a megígért vételárra tekintet nélkül szabadon választ. A vevő, kinek ajánlata elfogadtatik, a megvett ingóságokat a választmány határozatának hozatalától számított 48 óra alatt átvenni és a vételárát tömeggondnoknál — a bánatpénz betudásával — ugyanazon idő alatt készpénzben kifizetni tartozik.

Az áruknak sem mennyiségéért, sem minőségéért a választmány szavatosságát nem vállal.

Az ajánlati határidőben úgy az áruk, mint a felszereléseket és a leltárt tömeggondnok az ajánlatot tenni szándékozóknak megmutatja.

Debreczen, 1902. febr. 28.

Dr. Körösi Kálmán

debreczeni ügyvéd (Piacz 71.)

v. b. Biedermann E. és fia cég csődtömeggondnoka.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrandi asztr lovak, asztrvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legjobb istállóban használatban van élvagy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontörésknél. — 1/2 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/3 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: **Kwizda Ferencz János**, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Uri lakás kiadó

1902. május 1 től.

Kossuth-u. 9 sz. udvari 3 szobás lakás

modern berendezéssel.

Értekezhetni:

Kardos László

üzletében.

1013—902.

Széna eladási hirdetmény.

Az 1901. évben a Nagy-Cserén termelt 11. kis boglya széna eladatása elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy az árverés a folyó 1902. évi március 5-én, szerdán, d. e. 9 órakor és az Erőslgyuki csőzháznál fog megtartatni.

Debreczen, 1902. febr. 25.

A városi tanács.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta

kereshetnek (esetleg mellékkeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek. Bővebb értesítést ad „Reall 149” sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepesztéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló **Narancsvirág Foudre** doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárban

Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: **Dr. EGGER „Nádor”** gyógyszerára

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban a Megváltóhoz.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmúlja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott

Jó szer, hólyag cső bajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok **Santal olajat, Copaivát** vagy **Gubobát** ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt meglopó mérkes hatásu az ifjuság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik és rendelik 1 üveg ára 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett tigris-tej védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban F5 és szétküldési raktár „Nádor gyógyszerár”

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla és Muraközy László** gyógyszerárban.

Schrader Gyula

likőr-töltési.

Schrader Gyulától, Feurbach-Stuttgartinban. A legjobb és legkiszorúbb mód használatra likőroket előállítan.

Aranyeket és prospektust küld az Ausztria és Magyarországi főraktár: **Manager W. Wien, IX/3. am** **Reinhardt 3.**

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer köszvény, csusz, derékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és mindenféle meghűléseknel.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utáztatoktól.

Kapható minden gyógyszerárban.

Fitos Ferencz gyógyszerár, N.-Károly.

Louis Ritz & Co. Hamburg.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS.COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésnél alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítóok. Rudolfstad.

Szőlővessző és torma eladás.

A gr. Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező Erzsébet szőlőtelepről, mely az elmúlt évben már holdanként átlag 40 hectolitert meghaladó termést adott, az alábbi kitünő minőségű

Szőlővessző-készlet

nagyon olcsón eladó és pedig

I. Sima borszőlővesszők ezrenként 5 koronáért:

1. Olasz rozling	150.000 db.
2. Kövidinka	100.000 "
3. Ezerjő	100.000 "
4. Kadarka	1 0.000 "
5. Nagyburgundi	100.000 "
6. Oportó	50.000 "
7. Zöld szilváni	50.000 "
8. Erdei	10.000 "

II. Sima csemege szőlővesszők ezrenként 8 koronáért:

1. Passatutti	10.000 db.
2. Piros chasselas	25.000 db.
3. Fehér	25.000 db.

III. gyökeres borszőlővesszők ezrenként 20 koronáért:

ugyanazon fajokból, mint a sima, mintegy 100.000 db.

IV. gyökeres csemege szőlővesszők ezrenként 25 koronáért:

1. Piros chasselas	50.000 db.
2. Fehér	5 000 db.

V. Passatutti százanként 4 kor.

5000 db.

Eladó továbbá kitünő minőségű, mézédés

mázsánként 30 kor.

Torma dugványok igen olcsón.

Az utalványok naponként d. e. 9-12-ig válthatók ki az Erzsébet szőlőtelep irodájában Debreczen, Kossuth-u. 32 sz.

Eladó földbirtok.

A nádudvari határon fekvő tagbirtok 817 holdat tevő — 1200 □ számítva — szántó, kaszáló és legelő, épületekkel, kutakkal ellátva szabad kézből örök áron eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek H.-Nádudvaron Doby Sándor tulajdonossal.

Kiadó lakosztály és boltok.

A debreczeni ev. ref. egyház tulajdonát képező Egyháztér 5 sz. bérházánál az emlék kerttel szemben, az épületnek észak felőli részén az emeleten egy 7 szobából álló utcai lakosztály 2 erkélyvel, cseléd szoba, konyha, kamara, pincze, fatartó padlás, fürdő szoba, vízvezeték, közös mosókonyha jó ivóvíz, klosettrel felszerelt lakosztály a mely lakosztályból egy utcai és egy udvari szoba elő csobával és egy utcai erkélyvel elválasztható garzon lakásnak, továbbá a 2. dík és 4. dík számú boltelhelyiség május 1-től haszonbérbe kiadó, a berletek felől értekezhetnek lehet az egyház irodájában.

Debreczen, 1902. március 1.

Otrokocsi Végh János

ref. egyház gazd. gondnoka
Csapó u. 23.

Meghívó.

A debreczeni Kereskedelmi Betegsegélyző egylet

f. é. március hó 16-án, d. u. 3 órakor

a kereskedő társulat dísztermében tartja

IX-dik rendes közgyűlését,

melyre az egyleti főnökök és biztosított tagjai meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés és zárszámadások betérjesztése.
2. Felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán a fölmentés megadása iránti határozat hozatal.
3. Három évre választandók elnök, alelnök és 16 rendes, 6 póttag az igazgatóságba (8 rendes, 3 póttag a főnökök — 8 rendes, 3 póttag az alkalmazottak köréből.)
4. A felügyelő bizottságba egy évre 6 rendes, 3 póttag (2 rendes és 1 póttag a főnökök, 4 rendes és 2 póttag az alkalmazottak közül.)
5. A békebiróságba 3 rendes és 2 póttag 3 évre.
6. Esetleges indítványok ha 8 nappal a közgyűlés előtt beadtnak.

Kelt Debreczen 1902. március hó 1.

Mayer Emil

elnök.

Hirdetmény.

A Debreczeni Első Takarékpénztár ötvenhatodik évi rendes közgyűlését

1902. március 16-án, d. e. 10 órakor

Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanácstermében (2-ik emelet) tartja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése és számadása az 1901. üzletévről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozás e tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.

A mérleg és nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések af. 1902. márc. 8-tól fogva a pénztár helyiségében — a hivatalos órák alatt — megtekinthetők.

Alapszabályaink 26 ik §-a értelmében e közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1901. dec. 31-ig bezárólag, a részvénykönyvbe bevezetettek.

Serravallo KINA-BORA VASSAL

orvosi kitünőségek által mint dr. Braun tanár, udv. tanácsos, dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag dr. Krafft-Ebin tanár, udv. tan., dr. Monti tanár, lovag dr. Moselig-Moorhg tanár, dr. Nuesser tanár udv. tan., dr. Schauta tanár, dr. Wofeinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánltatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894. Kiállítás Venedig 1894. Kiel 1894. Amsterdam 1894. Berlin 1895. Páris 1895. Quebec 1896. Turin 1898. Quebec 1897. Canea 1900. Nápoly 1900. Páris 1900.

Több mint 1200 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik, levegekben 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40 árusítatik minden gyógyszerárban.

I. Serravallo gyógyszerár Triesztben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

82761
55501
82761